

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
ul. M. Curie-Skłodowskiej 2
58-400 Kamienna Góra
tel.: (+48) 75-645-01-82 fax: (+48) 75-645-01-83
E-mail: zso@kamienna-gora.pl
WWW: <http://www.zso.kamienna-gora.pl>

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z

**języka polskiego
dla klas I-III
Gimnazjum nr 2
w Kamiennej Górze**

Informacje ogólne

Przedmiotowy system oceniania obowiązuje od: roku szkolnego 2009-2010.

Program nauczania: "Słowa na czasie. Program nauczania języka polskiego w klasach I-III gimnazjum" autorstwa M. Chmiel, W. Herman, Z. Pomirskiej i P. Doroszewskiego.

Podręcznik:

tytuł: „Słowa na czasie”

autor/autorzy: A. Grabarczyk, M. Chmiel, W. Herman, Z. Pomirskiej i P. Doroszewskiego

wydawnictwo: Nowa Era

nr dopuszczenia MEN: 95/2/2009

Narzędzia sprawdzania wiedzy i umiejętności.

Stosowane narzędzia, w tym:

- diagnoza wstępna,
- sprawdziany,
- testy,
- wypowiedzi ustne,
- prace klasowe,
- kartówki ,
- recytacje,
- prezentacje uczniowskie,
- referaty,
- aktywność lekcyjna,
- zadania domowe.

Waga poszczególnych stopni.

Wagę poszczególnych narzędzi ustalają nauczyciele prowadzący zajęcia i podają do wiadomości uczniom na początku roku szkolnego.

Wymagania na stopnie szkolne.

Kryteria wymagań na poszczególne oceny KLASA III

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

1. Słuchanie i mówienie:

- Uczeń potrafi w trakcie zajęć zbudować i wygłosić kilkuminutową wypowiedź poprawną językowo i charakteryzującą się wysokim poziomem merytorycznym.
- Celnie argumentuje, wykazując się erudycją interdyscyplinarną.
- Wykazuje się umiejętnością głosowej interpretacji tekstu w ramach konkursów szkolnych.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
 - Samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty programowe , dzieła ikonograficzne, muzyczne.
 - Bezbłędnie odczytuje symbole kulturowe i aluzje literackie wpisane w teksty programowe.
3. Tworzenie własnego tekstu.
 - Podejmuje próby tworzenia wyżej zorganizowanych form wypowiedzi, np.: eseju, recenzji, itp.
 - Tworzy własne teksty i publikuje je np.: w gazetce szkolnej, na stronach internetowych lub w pismach młodzieżowych.
 - Potrafi opracować projekt monograficzny lub badawczy.
 - Podejmuje próby tworzenia własnych tekstów w ramach ogłaszanych konkursów zewnętrznych.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
 - Samodzielnie przygotowuje zadania konkursowe lub ciekawe ćwiczenia utrwalające kształcone umiejętności.
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
 - Zna zasady ortografii i interpunkcji i dokumentuje je bezbłędnym zapisem.
 - Samodzielnie przygotowuje ćwiczenia, krzyżówki, diagramy.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie:
 - Buduje logiczne, spójne i poprawne merytorycznie wypowiedzi na określone tematy.
 - Dyskutuje, polemizuje, przytacza trafne argumenty na uzasadnienie własnego stanowiska
 - Dostrzega problem, zgłasza propozycje rozwiązania, wyciąga wnioski.
 - Wykazuje się bardzo dobrą znajomością wszystkich lektur programowych, przewidzianych do omówienia w kl. III
 - Wygłasza z pamięci fragmenty prozy lub poezji, dokonując głosowej interpretacji poprzez odpowiednią barwę głosu i intonację.
 - Samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty, posługując się terminologią z zakresu teorii literatury.

- Sprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystyka, streszczenie, sprawozdanie, głos w dyskusji.
 - Wygłasza przemówienia, stosując figury retoryczne.
 - Stosownie do sytuacji buduje wypowiedzenia mające charakter: perswazji, parafrazy, komentarza.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
- Płynnie i bezbłędnie czyta, interpretując tekst poprzez właściwą intonację.
 - Zna środki wyrazu typowe dla różnych dziedzin sztuki i umie odczytać ich funkcje.
 - Potrafi krytycznie odczytać treść przekazów medialnych, w tym reklam.
 - Sprawnie odczytuje informacje zawarte w aktach normatywnych, mapach, tabelach, wykresach.
3. Tworzenie własnego tekstu.
- Sprawnie redaguje pisemne formy wypowiedzi: notatka, opis, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, list, dziennik, pamiętnik, streszczenie, rozprawka, wywiad, dedykacja, zaproszenie, motto.
 - Wprowadza cytaty i poprawnie je zapisuje.
 - Tworzy wzorcowe teksty użytkowe: ogłoszenia, instrukcje, zawiadomienia, regulaminy, CV, list motywacyjny, życiorys.
 - Tworzy przypisy i bibliografię.
 - Dokonuje oryginalnego przekładu intersemiotycznego dzieła literackiego, plastycznego i malarskiego.
 - Sprawnie dokonuje różnorodnych operacji na tekście: streszcza, rozwija, dokonuje adaptacji, stylizacji, parafrazy.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
- Uczeń, tworząc teksty mówione i pisane, sprawnie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z zakresu:
 - fleksji (części mowy odmienne i nieodmienne, osobliwości w odmianie, funkcje części mowy),
 - składni (zdania, równoważniki, zdania pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone),

- słowotwórstwa (budowa słowotwórcza wyrazu, złożenia, zestawienia, zrosty, wulgaryzmy, neologizmy, zapożyczenia),
- frazeologii (rozumie znaczenie związków frazeologicznych, stosuje je w różnych formach wypowiedzi),
- fonetyki;

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Uczeń zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i potwierdza to bezbłędnym zapisem.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie.

- Słucha uważnie wypowiedzi i potrafi dokonać selekcji przekazywanych informacji.
- Tworzy poprawne składniowo i merytorycznie wypowiedzi wielozdaniowe.
- Bierze udział w dyskusji, popierając własne zdanie trafnie dobranymi argumentami.
- Poprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami wypowiedzi.
- Dobrze zna treści lektur, przewidzianych do omówienia w kl.III, wykorzystuje konteksty niezbędne do ich interpretacji.
- Bezbłędnie wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Uczeń czyta płynnie i bezbłędnie, ze zrozumieniem.
- Zna środki wyrazu literatury, teatru, filmu, mediów i umie odczytać ich funkcje.
- Czyta teksty kultury na poziomie dosłownym, symbolicznym i przerośnym.
- Dostrzega konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury.
- Dostrzega wartości wpisane w teksty kultury.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Poprawnie redaguje pisemne formy wypowiedzi: opis, opowiadanie, streszczenie, rozprawka, sprawozdanie, charakterystyka, pamiętnik, wywiad, dedykacja.
- Tworzy teksty użytkowe: regulamin, list motywacyjny, list otwarty.
- Umiejętnie dokonuje operacji przekształcenia tekstu: streszcza, rozwija, dokonuje adaptacji i stylizacji.

- Dokonuje przekładu intersemiotycznego dzieła literackiego plastycznego i muzycznego.
 - Świadomie i sprawnie posługuje się groteską, absurdem, komizmem, patosem tworząc własne teksty.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
- Uczeń, tworząc własne teksty, sprawnie posługuje się wiedzą z zakresu:
 - fleksji (zna odmienne i nieodmienne części mowy i ich funkcje w zdaniu).
 - składni (stosuje różne rodzaje wypowiedzi i umie je nazwać).
 - słowotwórstwa (złożenia, zrosty, zestawienia, neologizmy, zapożyczenia).
 - frazeologii (zna znaczenie powszechnie przyjętych frazeologizmów i poprawnie je stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych).
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
- Zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, dopuszcza się jeden błąd ortograficzny w tekście dyktanda.
 - Zna mechanizm procesów fonetycznych (upodobnienia, uproszczenia, utrata dźwięczności w wygłosie wyrazu) i dokumentuje to bezbłędnym zapisem.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie:
 - Słucha uważnie wypowiedzi i dokumentuje to, wskazując główną myśl i odpowiadając na pytania
 - Zna treść lektur, przewidzianych do omówienia w kl. III, umie odtworzyć najważniejsze wydarzenia.
 - Buduje krótkie, logiczne wypowiedzi na temat lektury, filmu, różnych problemów codziennego życia, posługując się pojęciami literackimi i kulturowymi.
 - Potrafi określić swoje stanowisko i uzasadnić je.
 - Wygłasza z pamięci fragmenty prozy i poezji.
 - Umie zadawać pytania, znając wartość pytań otwartych i zamkniętych.
 - Odróżnia fakty od opinii.
 - Mówi w sposób zgodny z ogólnopolską normą wymowy.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Potrafi odczytać znaczenie dosłowne i przenośne związków i wyrażień wpisanych w teksty kultury.
 - Czyta płynnie, ze zrozumieniem.
 - Zauważa i prawidłowo odczytuje intencje nadawcy (manipulację, perswazję).
 - Dostrzega konteksty: biograficzny, historyczny i aksjologiczny i potrafi je wykorzystać do interpretacji tekstów kultury.
 - Zna środki wyrazu właściwe różnym tekstom kultury i umie je nazwać.
 - Odczytuje bliskie mu wartości wpisane w teksty.
3. Tworzenie własnego tekstu.
- Redaguje krótkie teksty w formach wypowiedzi określonych w podstawie programowej.
 - Przestrzega zasad organizacji tekstu (wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).
 - Potrafi przekształcić tekst streszczając, rozwijając lub zapisując go w formie planu.
 - Tworzy teksty użytkowe: instrukcje, zawiadomienia, ogłoszenia o pracę, ogłoszenia drobne, podanie, telegram, CV, list prywatny, tekst życzeń.
 - Podejmuje próby przekładu intersemiotycznego dzieł literackich, malarskich i muzycznych.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
- Uczeń, tworząc różne formy wypowiedzi, posługuje się wiedzą z zakresu:
 - fleksji (części mowy odmienne i nieodmienne),
 - składni (zdania pytające, oznajmujące, rozkazujące, złożone, równoważniki zdania, wypowiedzenia wielokrotnie złożone),
 - słowotwórstwa (wyrazy podstawowe, pochodne, budowa słowotwórcza wyrazu, zapożyczenia, wulgaryzmy, synonimy, antonimy, homonimy),
 - frazeologii (zna znaczenie popularnych mitologizmów, wyrażień i zwrotów zaczerpniętych z Biblii i świadomie stosuje je w swoich wypowiedziach).
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
- Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne, ale nie umie w pełni ich wykorzystać w tekście własnym.
 - Poprawnie przenosi wyrazy.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie.
 - Słucha uważnie krótkiej wypowiedzi i dokumentuje to odpowiedzią na pytanie.
 - Rozumie mowę ciała (język niewerbalny).
 - Samodzielnie buduje jedno lub kilkuzdaniowe wypowiedzenia na temat lektur przewidzianych do omówienia w kl.III, zjawisk kulturowych, zainteresowań.
 - Wygłasza z pamięci krótkie teksty poetyckie i fragmenty prozy.
 - Zna problematykę lektur i dokumentuje to, odpowiadając na pytania.
 - Przy pomocy nauczyciela tworzy wypowiedzenia wielozdaniowe.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
 - Czyta płynnie, aczkolwiek zdarzają się nieliczne błędy.
 - Potrafi odczytać znaczenie dosłowne i symboliczne niektórych wyrażeń i zwrotów.
 - Odczytuje treści przekazów medialnych i innych tekstów kultury.
3. Tworzenie własnego tekstu.
 - Podejmuje próby redagowania tekstów w formach wypowiedzi określonych w podstawie programowej.
 - Zna zasady organizacji tekstu pisanego i stara się je stosować.
 - Potrafi zredagować niektóre teksty użytkowe.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
 - Uczeń, tworząc własne teksty, posługuje się wiedzą z zakresu:
 - fleksji (stosuje poprawne formy wyrazów, rozwija tekst, dodając do rzeczowników i czasowników właściwe określenia),
 - składni (przekształca tekst, tworząc ze zdań pojedynczych- złożone, z równoważników-zdania, z konstrukcji czynnych- bierne),
 - słowotwórstwa (stosuje synonimy, wyrazy nacechowane emocjonalnie).
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
 - Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i stara się je stosować w wypowiedziach pisemnych.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Kryteria wymagań na poszczególne oceny **KLASA II**

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

1. Słuchanie i mówienie:
 - Uczeń potrafi w trakcie zajęć zbudować i wygłosić kilkuminutową wypowiedź poprawną językowo i charakteryzującą się wysokim poziomem merytorycznym.
 - Celnie argumentuje, wykazując się erudycją interdyscyplinarną.
 - Wykazuje się umiejętnością głosowej interpretacji tekstu w ramach konkursów szkolnych.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
 - Samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty programowe, dzieła ikonograficzne, muzyczne.
 - Bezbłędnie odczytuje symbole kulturowe i aluzje literackie wpisane w teksty programowe.
3. Tworzenie własnego tekstu.
 - Podejmuje próby tworzenia wyżej zorganizowanych form wypowiedzi, np.: recenzji książki, dzieła filmowego lub malarskiego, itp.
 - Tworzy własne teksty i publikuje je np.: w gazetce szkolnej, na stronach internetowych lub w pismach młodzieżowych.
 - Potrafi opracować projekt badawczy lub prezentację.
 - Podejmuje próby tworzenia własnych tekstów w ramach ogłaszanych konkursów zewnętrznych.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
 - Samodzielnie przygotowuje zadania konkursowe lub ciekawe ćwiczenia utrwalające kształcone umiejętności.
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
 - Zna zasady ortografii i interpunkcji i dokumentuje je bezbłędnym zapisem.
 - Samodzielnie przygotowuje ćwiczenia, krzyżówki, diagramy.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie:
 - Buduje logiczne, spójne i poprawne merytorycznie wypowiedzi na określone tematy.

- Dyskutuje, polemizuje, przytacza trafne argumenty na uzasadnienie własnego stanowiska
- Dostrzega problem, zgłasza propozycje rozwiązania, wyciąga wnioski.
- Wykazuje się bardzo dobrą znajomością wszystkich lektur programowych, przewidzianych do omówienia w kl. II.
- Wygłasza z pamięci fragmenty prozy lub poezji, dokonując głosowej interpretacji poprzez odpowiednią barwę głosu i intonację.
- Samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty, posługując się podstawową terminologią z zakresu teorii literatury.
- Sprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystyka, streszczenie, sprawozdanie, głos w dyskusji.
- Wygłasza przemówienia, stosując figury retoryczne.
- Stosownie do sytuacji buduje wypowiedzenia mające charakter: perswazji, komentarza.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Płynnie i bezbłędnie czyta, interpretując tekst poprzez właściwą intonację.
- Zna środki wyrazu typowe dla różnych dziedzin sztuki i umie odczytać ich funkcje.
- Potrafi krytycznie odczytać treść przekazów medialnych, w tym reklam.
- Sprawnie odczytuje informacje zawarte w aktach normatywnych, mapach, tabelach, wykresach.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Sprawnie redaguje pisemne formy wypowiedzi: notatka, opis, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, list, dziennik, pamiętnik, streszczenie, rozprawka, wywiad.
- Wprowadza cytaty i poprawnie je zapisuje.
- Tworzy wzorcowe teksty użytkowe: ogłoszenia, instrukcje, zawiadomienia.
- Tworzy przypisy i bibliografię.
- Dokonuje oryginalnego przekładu intersemiotycznego dzieła literackiego, plastycznego i malarskiego.
- Sprawnie dokonuje różnorodnych operacji na tekście: streszcza, rozwija, dokonuje adaptacji, stylizacji.

4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc teksty mówione i pisane, sprawnie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z zakresu:
 - fleksji (części mowy odmienne i nieodmienne, osobliwości w odmianie, funkcje części mowy),
 - składni (zdania, równoważniki, zdania pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone),
 - fonetyki (umie rozpoznać cechy głoski, rodzaje upodobnień)
 - frazeologii (rozumie znaczenie związków frazeologicznych, stosuje je w różnych formach wypowiedzi);
- 5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
- Uczeń zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i potwierdza to bezbłędnym zapisem.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie.
 - Słucha uważnie wypowiedzi i potrafi dokonać selekcji przekazywanych informacji.
 - Tworzy poprawne składniowo i merytorycznie wypowiedzi wielozdaniowe.
 - Bierze udział w dyskusji, popierając własne zdanie trafnie dobranymi argumentami.
 - Poprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami wypowiedzi.
 - Dobrze zna treści lektur, przewidzianych do omówienia w kl. II, wykorzystuje konteksty niezbędne do ich interpretacji.
 - Bezbłędnie wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
 - Uczeń czyta płynnie i bezbłędnie, ze zrozumieniem.
 - Zna środki wyrazu literatury, teatru, filmu, mediów i umie odczytać ich funkcje.
 - Czyta teksty kultury na poziomie dosłownym, symbolicznym i przenośnym.
 - Dostrzega konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury.
 - Dostrzega wartości wpisane w teksty kultury.
3. Tworzenie własnego tekstu.
 - Poprawnie redaguje pisemne formy wypowiedzi: opis, opowiadanie, streszczenie, rozprawka, sprawozdanie, charakterystyka, pamiętnik.

- Tworzy teksty użytkowe: regulamin, ogłoszenia drobne.
- Umiejętnie dokonuje operacji przekształcenia tekstu: streszcza, rozwija, dokonuje adaptacji i stylizacji.
- Dokonuje przekładu intersemiotycznego dzieła literackiego plastycznego i muzycznego.
- Świadomie i sprawnie posługuje się absurdem, komizmem, patosem tworząc własne teksty.

4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc własne teksty, sprawnie posługuje się wiedzą z zakresu:
 - fleksji (zna odmienne i nieodmienne części mowy i ich funkcje w zdaniu,
 - składni (stosuje różne rodzaje wypowiedzi i umie je nazwać),
 - fonetyki (rozpoznaje upodobnienia),
 - frazeologii (zna znaczenie powszechnie przyjętych frazeologizmów i poprawnie je stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych).

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, dopuszcza się jeden błąd ortograficzny w tekście dyktanda.
- Zna mechanizm procesów fonetycznych (upodobnienia, uproszczenia, utrata dźwięczności w wygłosie wyrazu) i dokumentuje to bezbłędnym zapisem.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie:

- Słucha uważnie wypowiedzi i dokumentuje to, wskazując główną myśl i odpowiadając na pytania
- Zna treść lektur, przewidzianych do omówienia w kl.II, umie odtworzyć najważniejsze wydarzenia.
- Buduje krótkie, logiczne wypowiedzi na temat lektury, filmu, różnych problemów codziennego życia, posługując się pojęciami literackimi i kulturowymi.
- Potrafi określić swoje stanowisko i uzasadnić je.
- Wygłasza z pamięci fragmenty prozy i poezji.
- Umie zadawać pytania, znając wartość pytań otwartych i zamkniętych.
- Odróżnia fakty od opinii.
- Mówi w sposób zgodny z ogólnopolską normą wymowy.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Potrafi odczytać znaczenie dosłowne i przenośne związków i wyrażeń wpisanych w teksty kultury.
- Czyta płynnie, ze zrozumieniem.
- Zauważa i prawidłowo odczytuje intencje nadawcy (np. manipulację).
- Dostrzega konteksty: biograficzny, historyczny i potrafi je wykorzystać do interpretacji tekstów kultury.
- Zna środki wyrazu właściwe różnym tekstom kultury i umie je nazwać.
- Odczytuje bliskie mu wartości wpisane w teksty.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Redaguje krótkie teksty w formach wypowiedzi określonych w podstawie programowej.
- Przestrzega zasad organizacji tekstu (wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).
- Potrafi przekształcić tekst streszczając, rozwijając lub zapisując go w formie planu.
- Tworzy teksty użytkowe: instrukcje, ogłoszenia o pracę, telegram, list prywatny, tekst życzeń.
- Podejmuje próby przekładu intersemiotycznego dzieł literackich, malarskich i muzycznych.

4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc różne formy wypowiedzi, posługuje się wiedzą z zakresu:
 - fleksji (części mowy odmienne i nieodmienne),
 - składni (zdania pytające, oznajmujące, rozkazujące, złożone, równoważniki zdania, wypowiedzenia wielokrotnie złożone),
 - frazeologii (zna znaczenie popularnych mitologizmów, wyrażeń i zwrotów zaczerpniętych z Biblii i świadomie stosuje je w swoich wypowiedziach).

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne, ale nie umie w pełni ich wykorzystać w tekście własnym.
- Poprawnie przenosi wyrazy.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie.

- Słucha uważnie krótkiej wypowiedzi i dokumentuje to odpowiedzią na pytanie.
- Rozumie mowę ciała (język niewerbalny).
- Samodzielnie buduje jedno lub kilkuzdaniowe wypowiedzenia na temat lektur, zjawisk kulturowych, zainteresowań.
- Wygłasza z pamięci krótkie teksty poetyckie i fragmenty prozy.
- Zna problematykę lektur, przewidzianych do omówienia w kl.II i dokumentuje to, odpowiadając na proste pytania.
- Przy pomocy nauczyciela tworzy wypowiedzenia wielozdaniowe.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Czyta płynnie, aczkolwiek zdarzają się nieliczne błędy.
- Potrafi odczytać znaczenie dosłowne i symboliczne niektórych wyrażen i zwrotów.
- Odczytuje treści przekazów medialnych i innych tekstów kultury.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Podejmuje próby redagowania tekstów w formach wypowiedzi określonych w podstawie programowej.
- Zna zasady organizacji tekstu pisanego i stara się je stosować.
- Potrafi zredagować niektóre teksty użytkowe.

4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc własne teksty, posługuje się wiedzą z zakresu:
 - fleksji (stosuje poprawne formy wyrazów, rozwija tekst, dodając do rzeczowników i czasowników właściwe określenia),
 - składni (przekształca tekst, tworząc ze zdań pojedynczych- złożone, z równoważników-zdania, z konstrukcji czynnych- bierne).

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i stara się je stosować w wypowiedziach pisemnych.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Kryteria wymagań na poszczególne oceny **KLASA I**

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

1. Słuchanie i mówienie:
 - Uczeń potrafi w trakcie zajęć zbudować i wygłosić kilkuminutową wypowiedź poprawną językowo i charakteryzującą się wysokim poziomem merytorycznym.
 - Celnie argumentuje, wykazując się erudycją interdyscyplinarną.
 - Wykazuje się umiejętnością głosowej interpretacji tekstu w ramach konkursów szkolnych.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
 - Samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty programowe, dzieła ikonograficzne, muzyczne.
 - Bezbłędnie odczytuje symbole kulturowe i aluzje literackie wpisane w teksty programowe.
3. Tworzenie własnego tekstu.
 - Podejmuje próby tworzenia wyżej zorganizowanych form wypowiedzi, np.: recenzji, reportażu, itp.
 - Tworzy własne teksty i publikuje je np.: w gazetce szkolnej, na stronach internetowych lub w pismach młodzieżowych.
 - Potrafi opracować projekt prezentacji.
 - Podejmuje próby tworzenia własnych tekstów w ramach ogłaszanych konkursów zewnętrznych.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
 - Samodzielnie przygotowuje zadania konkursowe lub ciekawe ćwiczenia utrwalające kształcone umiejętności.
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
 - Zna zasady ortografii i interpunkcji i dokumentuje je bezbłędnym zapisem.
 - Samodzielnie przygotowuje ćwiczenia, krzyżówki, diagramy.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie:
 - Buduje logiczne, spójne i poprawne merytorycznie wypowiedzi na określone tematy.

- Dyskutuje, polemizuje, przytacza trafne argumenty na uzasadnienie własnego stanowiska
- Dostrzega problem, zgłasza propozycje rozwiązania, wyciąga wnioski.
- Wykazuje się bardzo dobrą znajomością wszystkich lektur programowych, przewidzianych do omówienia w kl. I.
- Wygłasza z pamięci fragmenty prozy lub poezji, dokonując głosowej interpretacji poprzez odpowiednią barwę głosu i intonację.
- Samodzielnie i krytycznie analizuje i interpretuje teksty, posługując się podstawową terminologią z zakresu teorii literatury.
- Sprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami wypowiedzi, analizowanymi w kl.I: opis, opowiadanie, charakterystyka, streszczenie, głos w dyskusji.
- Wygłasza przemówienia, stosując figury retoryczne.
- Stosownie do sytuacji buduje wypowiedzenia mające charakter perswazji lub komentarza.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Płynnie i bezbłędnie czyta, interpretując tekst poprzez właściwą intonację.
- Zna środki wyrazu typowe dla różnych dziedzin sztuki i umie odczytać ich funkcje.
- Potrafi krytycznie odczytać treść przekazów medialnych, w tym reklam.
- Sprawnie odczytuje informacje zawarte w aktach normatywnych, mapach, tabelach, wykresach.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Sprawnie redaguje pisemne formy wypowiedzi: notatka, opis, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, list, pamiętnik.
- Wprowadza cytaty i poprawnie je zapisuje.
- Tworzy wzorcowe teksty użytkowe: ogłoszenia, podstawowe instrukcje.
- Tworzy przypisy .
- Dokonuje oryginalnego przekładu intersemiotycznego dzieła literackiego, plastycznego i malarskiego.
- Sprawnie dokonuje różnorodnych operacji na tekście: streszcza, rozwija, dokonuje adaptacji, stylizacji.

4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc teksty mówione i pisane, sprawnie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z zakresu:
 - fleksji (części mowy odmienne i nieodmienne, osobliwości w odmianie, funkcje części mowy),
 - składni (zdania, równoważniki, zdania pojedyncze),
 - frazeologii (rozumie znaczenie związków frazeologicznych, stosuje je w różnych formach wypowiedzi).

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Uczeń zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i potwierdza to bezbłędnym zapisem.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie.

- Słucha uważnie wypowiedzi i potrafi dokonać selekcji przekazywanych informacji.
- Tworzy poprawne składniowo i merytorycznie wypowiedzi wielozdaniowe.
- Bierze udział w dyskusji, popierając własne zdanie trafnie dobranymi argumentami.
- Poprawnie posługuje się wymaganymi programowo formami wypowiedzi.
- Dobrze zna treści lektur, przewidzianych do omówienia w kl. I, wykorzystuje konteksty niezbędne do ich interpretacji.
- Bezbłędnie wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy.

2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.

- Uczeń czyta płynnie i bezbłędnie, ze zrozumieniem.
- Zna środki wyrazu literatury, teatru, filmu, mediów i umie odczytać ich funkcje.
- Czyta teksty kultury na poziomie dosłownym, symbolicznym i przenośnym.
- Dostrzega konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury.
- Dostrzega wartości wpisane w teksty kultury.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Poprawnie redaguje pisemne formy wypowiedzi: notatka, opis, opowiadanie, streszczenie, charakterystyka, pamiętnik.
- Tworzy teksty użytkowe, np. ogłoszenia.
- Umiejętnie dokonuje operacji przekształcenia tekstu, np.: streszcza, rozwija.

- Dokonuje przekładu intersemiotycznego dzieła literackiego plastycznego i muzycznego.
 - Świadomie i sprawnie posługuje się absurdem, komizmem, patosem, tworząc własne teksty.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
- Uczeń, tworząc własne teksty, sprawnie posługuje się wiedzą z zakresu:
 - fleksji (zna odmienne i nieodmienne części mowy i ich funkcje w zdaniu),
 - składni (stosuje różne rodzaje wypowiedzeń i umie je nazwać),
 - frazeologii (zna znaczenie powszechnie przyjętych frazeologizmów i poprawnie je stosuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych).
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
- Zna reguły ortograficzne i interpunkcyjne, dopuszcza się jeden błąd ortograficzny w tekście dyktanda.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie:
 - Słucha uważnie wypowiedzi i dokumentuje to, wskazując główną myśl i odpowiadając na pytania
 - Zna treść lektur, przewidzianych do omówienia w kl.I, umie odtworzyć najważniejsze wydarzenia.
 - Buduje krótkie, logiczne wypowiedzi na temat lektury, filmu, różnych problemów codziennego życia, posługując się pojęciami literackimi i kulturowymi.
 - Potrafi określić swoje stanowisko i uzasadnić je.
 - Wygłasza z pamięci fragmenty prozy i poezji.
 - Umie zadawać pytania, znając wartość pytań otwartych i zamkniętych.
 - Odróżnia fakty od opinii.
 - Mówi w sposób zgodny z ogólnopolską normą wymowy.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
 - Potrafi odczytać znaczenie dosłowne i przenośne związków i wyrażeń wpisanych w teksty kultury.
 - Czyta płynnie, ze zrozumieniem.
 - Zauważa i prawidłowo odczytuje intencje nadawcy (np. manipulację).

- Dostrzega konteksty: biograficzny, historyczny i potrafi je wykorzystać do interpretacji tekstów kultury.
- Zna środki wyrazu właściwe różnym tekstom kultury i umie je nazwać.
- Odczytuje bliskie mu wartości wpisane w teksty.

3. Tworzenie własnego tekstu.

- Redaguje krótkie teksty w formach wypowiedzi określonych w podstawie programowej.
- Przestrzega zasad organizacji tekstu (wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).
- Potrafi przekształcić tekst streszczając, rozwijając lub zapisując go w formie planu.
- Tworzy teksty użytkowe: ogłoszenia drobne, telegram, list prywatny, tekst życzeń.
- Podejmuje próby przekładu intersemiotycznego dzieł literackich, malarskich i muzycznych.

4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.

- Uczeń, tworząc różne formy wypowiedzi, posługuje się wiedzą z zakresu:
 - fleksji (części mowy odmienne i nieodmienne),
 - składni (zdania pytające, oznajmujące, rozkazujące, złożone, równoważniki zdania, wypowiedzenia wielokrotnie złożone),
 - frazeologii (zna znaczenie popularnych mitologizmów, wyrażeń i zwrotów zaczerpniętych z Biblii i świadomie stosuje je w swoich wypowiedziach).

5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.

- Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne, ale nie umie w pełni ich wykorzystać w tekście własnym.
- Poprawnie przenosi wyrazy.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

1. Słuchanie i mówienie.

- Słucha uważnie krótkiej wypowiedzi i dokumentuje to odpowiedzią na pytanie.
- Rozumie mowę ciała (język niewerbalny).

- Samodzielnie buduje jedno lub kilkuzdaniowe wypowiedzenia na temat omówionych lektur, zjawisk kulturowych, zainteresowań.
 - Wygłasza z pamięci krótkie teksty poetyckie i fragmenty prozy.
 - Zna problematykę lektur i dokumentuje to, odpowiadając na proste pytania.
 - Przy pomocy nauczyciela tworzy wypowiedzenia wielozdaniowe.
2. Czytanie tekstów literackich i innych tekstów kultury.
- Czyta płynnie, aczkolwiek zdarzają się nieliczne błędy.
 - Potrafi odczytać znaczenie dosłowne i symboliczne niektórych wyrażeń i zwrotów.
 - Odczytuje treści przekazów medialnych i innych tekstów kultury.
3. Tworzenie własnego tekstu.
- Podejmuje próby redagowania tekstów w formach wypowiedzi określonych w podstawie programowej.
 - Zna zasady organizacji tekstu pisanego i stara się je stosować.
 - Potrafi zredagować niektóre teksty użytkowe.
4. Praktyczne posługiwanie się wiedzą z nauki o języku.
- Uczeń, tworząc własne teksty, posługuje się wiedzą z zakresu:
 - fleksji (stosuje poprawne formy wyrazów, rozwija tekst, dodając do rzeczowników i czasowników właściwe określenia),
 - składni (przekształca tekst, tworząc ze zdań pojedynczych- złożone, z równoważników-zdania),
 - słowotwórstwa (stosuje synonimy, wyrazy nacechowane emocjonalnie).
5. Poprawność ortograficzna i interpunkcyjna.
- Zna w większości zasady ortograficzne i interpunkcyjne i stara się je stosować w wypowiedziach pisemnych.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który w zakresie kompetencji polonistycznych nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.